

OLAYLAR VE GÖRÜŞLER

Kanayan Vergi Yararı

Ömer GÖREN

Maliye Bakanlığı Hesap Uzmanı

Bu yapının bazı sorunlarına kısaca değinmekte yarar olduğunu düşünmekteyiz.

Götürüyü Yaygınlaştırma

Gelir vergisi, «... Bir gerçek kişinin bir takvim yılı içinde elde ettiği kazanç ve iratların safi tutarını» üzerinden alınır. (GVK 1) Ayrıca, gelir vergisine tabii kazanç ve iratların gerçek ve safi miktarları üzerinden vergiye tabii tutulacağı, ilgilili yasamın 2. maddesi gereğidir. Bir başka anlatımla mükelleflerin, tahsil ettikleri veya alacak olarak tahakkuk ettirdikleri gerçek rakamları ifade eden gayrisafî gelirlerinden, yassada yazılı gerçek ve çoğunlukla belgeye dayandırılması gereken giderlerin «GVK 40, 57, 63, 68 gibi» indirilmesi suretiyle bulunan safi miktar, gelir vergisinin matrahıdır. Bu prensip, ekonomimizin ve sosyal yapımızın bazı özelliklerinden dolayı uygulanamamakta bu yüzden büyük vergi kaybı ortaya çıkmaktadır. Türk ekonomisinin vergi ve tarım kesiminin vergilendirilerek istenmeyeninden gelen bu aksaklığa, hizmet kesiminin başbuğuluğu da eklenince, gelir vergisi yasası, fiilen uygulanamaz olmaktadır. Vergi idaresinin ve denetim organlarının bugünkü yapısı ve olanakları içinde, idarenin vergi yasasını fiilen uygulama ve öngörülen kaynak aktarımını sağlayabilmesi olanaksızdır. Şu halde götürü vergilemeyi yaygınlaştırmak bir çözüm yolu olarak düşünülmelidir. Gelir vergisi yasasını, vergiye tabii matrih ve koşulları istisna olarak kendisi saptaması ve koşullara uyan mükelleflerin bu matrihler üzerinden, başka bir mükellefiyetleri olmaksızın vergi ödemelerini kabul etmişir. Ama bu uygulama, ekonominin bugünkü koşulları ve para değerindeki büyük değeri düşüklüğü dolayısıyla tamamen anlamsız bir hale gelmiş, götürü vergi veren mükellefler neredeyse vergiden muaf mükellefler durumuna dönmüşlerdir.

«Gerçekten yıllık hasılat tutarları olarak 36.000, 6.000, ve 22.500 TL'lik hadler vardır ki bu hadler bugün için çok düşüktür.»

Gerçek gelir giderleri kavramakta ve vergilendirmekte aciz hale gelen vergileme sistemimiz, yeniden düzenlenmiş, hadleri yükseltilmiş ve yaygınlaştırılmış bir götürü vergilendirme sistemi olabilir. Bu tip mükellefleri Servet Beyanı yönünden başkasıya tabii tutulması, bulundukları şehir, semt, caddelere göre sınıflandırmak farklı vergilendirmek gerektirir. (Örneğin, İstanbul'da, Nişantaşı'nda, Em lak caddesindeki bir ayakkabıcı dükkanını, pas tanevi, büdefki, serbest meslek erbabını, Pendik'teki yeni muamelelerle eşit hadlerde vergilen dirmemek gerekir.)

Yumuşatmak

Vergi Usul Kanununun 134. maddesine göre «vergi incelemesinden maksat, defter, hesap ve kayıtlara dayanarak ödenmesi lâzım gelen vergilerin doğruluğunu araştırmak, tesbit etmek ve sağlamaktır. Bu hüküm, ikmalen vergi tarhiyatı için, bir delil sistemi getirmektedir. Gerçekten, VUK 29 maddesine göre, ikmalen vergi tarhi, her ne şekilde olursa olsun, bir vergi tarhi edildikten sonra bu vergiye müteallik olarak meydana çıkan ve maddi delillere dayanarak tarhiyatı teşhis olunan bir matrih veya matrih farkı üzerinden alınacak verginin tarhi edilmesidir. Yeni matrih veya matrih farkı da çoğunlukla bir vergi incelemesi ortaya çıkacağına göre, mükelleflerin defter, hesap ve kayıtlarının maddi delil olarak değerlendirilmediği açıkça ortaya çıkar. Oysa, vergisel olaylarda idare olayın dışında, bir üçüncü şahıstır. Dolayısıyla bir üçüncü kişinin, hem de olayı yaratanların elinde bulunan maddi delillere dayanarak matrih farkı saptayabilmesi olanaksızdır. Buna Vergi Denetim organlarının idari, yetki ve istihbarat «haberleşme ve arşiv» sorunları da eklenince, mükellef istediği vergiyi verir hale gelmektedir.

VUK 30. maddesine göre maddi delillerin bulunmadığı hallerde, resen vergi saptanabilmesi olanaksızdır. Ancak uygulamada bu tarhiyat

şekli, inceleme elemanlarının takdir için belli şekli göstermeleri gerekliliğine düşünülürken, hiç defter ve belge tutmayan bir mükellef için bile bu, bir kurtuluş yolu olmaktadır. Hatta inceleme elemanları, defter ve belgelerini vergi incelemesi yapılmıyacak deredeceğe kadar ve kanunus buldukları mükelleflerin kazançlarının takdir için, yine bu defter ve belgeye dayanarak vergi göstermek zorunda kalmaktadırlar ki, bu bile kendi içinde büyük bir çelişki yaratmaktadır.

Sağlıklı Saptama

Gelir Vergisi Kanununun 114 vd. maddeleri ne göre, mükelleflerin vergileme dönemi sonun daki servetleri ile, vergileme dönemi başındaki servetleri arasındaki farkı, beyan ettikleri gelir ile karşılaştırarak vergi tarhiyatı konusu yapılabileceği vardır.

G.V.K. 114 vd. ile 113 ve 91 maddelerinin (gider esaslı) birarada yorum ve uygulaması ile, bu alanda yerleşmeye başlayan kamu kurumları, «servet beyanı» müessesesine işlerlik kazandırmaya başlamıştır. Ancak bu işlerlik uygulanması, Hesap Uzmanının gerçek servetleri ve servet aktarımını saptayabilmesi koşuluna bağlı kalmıştır. Oysa servet aktarımının tek başına, Hesap Uzmanı'nca hem de tüm Türkiye çapında sağlıklı olarak saptanabilmesi olanaksızdır.

Bu olanak ancak Vergi Usul Kanununun 149 ve 152. maddelerinin (ki bu maddeler bilgi toplama ile ilgilidir), servetleri kavrama amaçlına yönelik olarak yeniden düzenlenmesiyle sağlanabilir.

VUK 149. maddesine göre devamlı bilgi verme zorunluluğu, kamu idare ve müesseseleri ile sınırlanmıştır. Bu sınırlama ve kaidirilmeli, bankalar, noterler gibi servet aktarımını yoğunlaştıran kuruluşlara doğru yaygınlaştırılmalıdır. Ayrıca, VUK 152. maddesinde sözü edilen, «istihbarat arşivine işlerlik kazandırılmadık». Günümüzde bu işlerlik, İBM sistemine dayanan bir organizasyon ile sağlanabilir.

Sonuçlar

1. Etkin vergileme isteniyorsa vergisel istiyatı kesinlikle Devlete olmalıdır.
2. Geçerliliğini kaybetmiş ve Türk ekonomisinin yapısına uymayan yaygın beyana dayanan vergileme yerine, geliştirilmiş götürü vergileme, yumuşatılmış maddi delil sistemi ve servet aktarımını sağlıklı olarak saptayabilen bilgi alma ve depolama uygulamaları, etkin vergilemenin önde gelen yapısal sorunlarıdır.
3. Vergi kaçakçılığını yapısal olarak içerdiği de taşıyan bugünkü vergi sistemini, bir vergi po litikası olarak terahh etmemek, Devlete saygınlık kazandıracak gibi, sosyo-ekonomik dengesi de en sağlıklı noktaya getirecektir.

PENCERE

PÜF NOKTASI

Çan - Maltepe Köyü Kalkındırma Kooperatifi Başkanı Osman Yücel'in milletvekili ve senatörler mektubu: «Sizlerle en son 1973 seçimlerinde görüşmüştük. O zaman bol vaatler verdim sizlere. Buna inandık. Artık köyünüzün tüm irtifak değer bulacak diye köyde bir kooperatif kurduk. Bu kooperatif, (sizden aldığımız güç üzerine) irtifakın daha çok değer bulsun ve pazarlama işi aracısız olsun diye oluşturduk.
Kooperatifimiz 20.1.1974 tarihinde kurulmuştur. Az sermaye ile başlangıçta ne yapalım diye düşündük. Akhızın gelen köylünün yetiştirdiği ürünlerin pazarlanması; hayvanlarımız için yem, ve kendiriz için un... Fabrikalarından bu iki maddeyi getirecek ortaklarımızın ve halcin ihtiyacını karşılıyoruz. Ortaklarımız ve halkımızın hayvanlarından sağlanan sütlerin satılmasında kooperatifimizin tüdüküne ters de olsa aracılık ediyoruz. Bizler, kooperatif yönetimi kurulu olarak, hayvan yemini ve unları kendiriz veriyoruz. Süt parası da alıcılara bize geliyor. Ay sonunda irtifakın ve ortakların aldığı süt parası ise bize olan yem hesabını karşılıyoruz zaman üretici borçlu çıkıyor. Sayın milletvekillerimiz, Aşağıdaki gerçek rakamları üreticimizin aleyhine olan dengelessizliği göstermeye çalışalım:
İnek sütü 300 kuruş.
Koyun sütü 500 kuruş.
Manda sütü 400 kuruş.
Buna karşılık hasat mevsiminde yurttaşın elinden adeta yok fiyatına satın alınan çeşitli hububat, bugün aynı yurttaşına fahiş fiyatlara satılmaktadır.

Soyile ki:
180 ila 200 kuruş arasında fiyatla satın alınan buğdayın bugün sadece kepeği 130 kuruş satılmaktadır.
160 ila 165 kuruş arasında satın alınan yulafın kilosı ise 235 kuruşta satılmaktadır.
Yukarıda belirttiğimiz rakamlara göre, bir kilo koyun peynirinin 4 kilogram süttün yapıldığı düşünürsek, her karın süt parası 100 Türk lirası demektir. Bir kilo koyun peynirinin fiyatı ise bugün piyasada 35 ila 40 lirası arasında değişmektedir.

Bu rakamlar da göstermektedir ki, ezilen ve sömürülen üretici emeğinin karşılığını alamazken, aracılar ve tefeciler hiç terlemeyen üreticinin sırtından milyonlar kazanmaktadır. Sizlerden ricamız sorunuzumuz Meclise götürülmek ve durumu üreticinin lehine düşününüz. Bu deriz sadece bizim derdimiz değil; tüm Türk köylüsünün derdidir. Biz derdimizi dile getirmeye çalıştık, çaresini size senatör ve milletvekillerimizden bekliyoruz.»

Maltepe Köyü Kooperatifçilerinin hiç unutmamaları gereken bir nokta var. Zaten Başkan Osman Yücel'in mektubuna biraz da o noktaya parmak basmak için koyduk. Nedir o nokta?

Kooperatifçilik denen örgütlenme, ancak işçi, köylü ve üreticinin yana bir sol parti iktidara geçerse etkili ve başarılı olabilir. Siyasal iktidarda emekten değil sermayeden yana bir siyasi partiyile ortakları varsa, köylü kooperatif kursa da irtifak alamıyacaktır. İşçi sendikası kursa da ezilecektir. Kooperatifçilik ve sendikacılık, emekçiden yana siyasi partinin iktidarda birlikte yürüyebileceklerdir. Yoksa Maltepe Kooperatifinin düştüğü çaresizlik kuskuna yakalanan, Piyasa mekanizmalarına yön veren ekonomik güç, siyasi iktidarı elinde tutar. Siyasal iktidarda AP-MSP-CGP-MHP gibi ortaklar bulundukça, kooperatifçilik de sendikacılık da bozuk düzenin çarkları arasında sıkışacaktır.
Öylesce Maltepe Köyü üretilenler bugün parlamentoya dolduran milletvekili ve senatör çoğunluğundan boşuna medet ummasınlar. Bunların arasından birkaç parlamenter emekten yana çıkıp konuyu Meclise götürse de sonu çıkmaz. Hayalî mobilya olayı nice zamanı Mecliste... Bir sonuç alınmaz mı? Soruşturma Komisyonu bilmen kaçınıcı turda Başkan secemedi.

Maltepe köylüsü üretiminin değerlendirmek için kooperatif kurmayı öğrenmiş; bir de bunun yanısıra siyasi iktidara sahip çıkmayı öğrenmiş. Sömürü ve ezilmişlik zincirlerini kırmak yolunda bilinçli bir adım atmış olacaktır.

Lehan Seluk

Onlar Tükenmezler ..

Evet Hayır

OKTAY KİBAL

«Ateş çevresinde uçan pervaneler gibiydiler»

Uğradılar ceylanlar gibi yağlı kurusurları Sivaslı, Malatyalı anaların behelerydiler Onlar ki bütün Anadolu'dular, geri gelmez bir daha- Bir ordu gibiydiler. Ölü diyemeydi kimseler onlara. Aitmiş öfört ad, altmış dört destan, altmış dört tarih yapıları. Bir bakıma, bir ölümler ordusu ayaklanmış gelyordur. Deniz'iyle, Hakkani'nin varnıcaına dek. «Öyle gençli ki onlar, geri gelmez bir daha». Gelmişler geri işte, 1 Mayıs Bayramına katılmışlar, yüz dinterin arasındaydılar.

1 Mayıs Bahar ve Çiçek Bayramı bu yıl emeğin, emekçilerin bayramı olarak kutlandı. Sabahın en erken saatlerinde İttiharen kentlin dört bir yanından bir insan akını başladı Taksim alanına. Bakıyordum dört yanına, biling denizinin dalgaları vuruyordu ordan burdan. Bilyoryardı, anilyoryardı, herden gelip nereye yöneleceklerini duynoyordular.

Bir ucu Beşiktaş'a bir ucu Taksim'de desem yanış söysemis olurum, kaç ucu vardı 1 Mayista emekçi bayramını kutlayan bilinçli halk yığınlarını? «İşte Paşam İstanbul' demişti eskid bir Vail, eskid bir Cumhuriyetçisiydi. Oysa 1 Mayista Taksim alanı bir kaç Taksim alanı doldurup taşarak bir kafa-bahçı topladı. Hersey düzenliydi, doğrunu söylemek gerekirse, DISK yöneticileri başarılı bir kutlama töreni düzenlemenin üstün bir örneğini verdiler. İşçi sınıfının her türlü faşist, gerici, çağdışı girişime, niyete, hevese karşı «tek» bir gövde gibi dikileceğini gösterdiler.

Beni en çok ölümler ordusu ilgilendirdi. Faşizmin tirmamış yüzündeki tek tek kurban giden gençlerimiz, aydınlarımız, devrimcilerimiz... Kimi varulmuş, kimi beçaklanmış... Bu altmış dört genç adamın katilleri nerde diye düşündüm. Nerde bu emekçi fidanları zamanından önce kurutanlar?... Kimse cezalandırılmadı, kimse kamuoyunun gözleri önünde «kaltı» diye damgalanmadı. Bir sünger geçildi kanlı olayların üstünden. Ama bu sünger yok etmedi acıları, sakladı, bir gün ortalığa dölmek için...

«Onlar ki bir sofrada tadına yiyememişler. Öpüşmemişler bir kızı belki de doya doya. Mısır tarlaları gibi fıskırıyorlar, güllerler. Öyle gençli ki onlar... Geri gelmez bir daha». Cahit Külebi'nin «Ağrı»nı söyledim durdum yul boyunca. Hepimizden çok yaşam dolu bu ölü portrelerine bakarak. «Geri gelmez bir daha». Onlar tek delik güller. Yeşerlini alıyordı yılmıd yığın yığın gençler. Dökülen kan hire bin verecek... Bu tarhın şaşmaz kurahırdı. Halkın mutluluğu için ölenler, öldürülenler hüsbütün yok olmazlar. Belleğinde yaşarlar gelecek kusaklarını...

Bir şeyler var 1 Mayıs yürüyüşünden anlaşılması gereken... Politikaclarımızı, iktidardaki, muhalefetteki, liderlerin, milletvekillerinin, partidçilerin... O da şudur, bu halk yalnızca bir kalabalık, bir yığın değil artık. Ucu sözlerle onları kandırmak zor. Sloganlar, hayaller, aldatmaca sözler ellerinden alınamaz olurlar. Oy, bir silahtır. Nasıl bütün bu yürüyüşler, seslenmeler, taşınan yazılar, söylenen türkülere, marslara birer silaha... Türk halkı, bilinçlenme aşamasında hızla gelişen insanlarımız, özellikle emekçilerle yaşayanlar o'yun değerlini anlamışlardır. İlk genel seçimde bu oy silahı halk düşmanlarından esirgeyecekler, kendilerinden yana olanlara sucaacaklardır. Kim bilinçli yığınların güvenini kazanacak? Su lider, bu parti?... Bugün ortada olan, ya da olmayan herhangi bir örgüt! Belki de yeni doğacak bir başka örgüt! Evet, göstermeleri isterdim 1 Mayıs yürüyüşünü Demirel'in Erbakan'ın, hele hele Türkeş'in... «Fasizme geçit yok» sesleri bir çok çıkıştı defdiler, her türlü kötü niyetliye, halk düşmanına karşı bir kale gibi çıkmak inancındır...

Bir ordu gibiydi ölümler... Yaşayan ölümleri olan. Ölmüşler, ama yok olmasınlar. Dağıtılmışlar toplama, hepimizde yerleşmişler... «Sivaslı Malatyalı anaların behelerydiler» diyor ozan. Nice Malatyalı, Sivaslı, Türkiye'nin dört bir ilinin, ilçesinin, köyünün insanı milyonlar milyonlar var çıg gibi akıp gelen... Ölmeye öldürmeye değil, yaşamaya yaşamaya, bu yurdu, bu ulusu çağdaş uygarlık düzeyine çıkarmaya, o düzeyi aşmaya...

Tek tek gittiler onlar, «geri gelmezler» bir daha, Deniz olarak, Hakan olarak, Ali Veli, Hasan Hüseyin olarak... Ama «Onlar ki bütün Anadolu'dular» tükenmezler. «Bir ölümler diriltiler».

MEVLİT

Eşim, babamız

ŞEVKET SÜREYYA AYDEMİR'İN

vefatının 40. gününe rastlayan 5 Mayıs 1976 çarşamba günü (bugün) ikindi namazından sonra aziz ruhu için Mevlit okutulacaktır.

Arzu edeni ve dostlarına duyurulur.

AİLEŞİ

BİLİM VE TEKNİK'in

102 Mayıs Sayısı Çıktı. Bütün bayilerde bulunur.

TBTAK

(Basın: 15644) - 3749

Tiyatro/76

nın MAYIS sayısı çıktı

TİYATRO/76'daki yazılardan :

- FASİZME KARŞI CEPHE BİRLİĞİNİ ENGELLEYEN CUMHURİYET HALK PARTİSİDİR
- «HER ZENCİ BİR ANNE YÜRÜĞÜ TAŞIR» MUSTAFA YALÇIN
- İLTO BİRİNCİSİ GALATASARAY LİSESİNİN PUSUDA'SI AYIN OYUNU
- KUZGUN BABA AKADEMİYE DEĞİL DÜZENE KARŞIYDI
- KAYBETTİĞİMİZ SANATÇI ZİYA DEMİRELİN YAŞAM ÖYKÜSÜ
- AHMET İŞVAN'IN BEYAZ DONLULARI / FLORYA DİNLENME EVLERİ VE İSTANBUL FESTİVALI
- SABOTAJ OYUNU / FADİK KIZ / NEREYE PAYIDAR VE ESKİKİ DÜKKANI OYUNLARININ ELEŞTİRMELERİ

TİYATRO/76 68 Sayta ON Lira Haberleşme ve İsteme adresi: P.K. 58 Beşiktaş / İSTANBUL

(Cumhuriyet: 3744)

Dördüncü Plan ve Ortakpazar

Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı hazırlıkları sırasında yayınladığım bir araştırmamda şu sonuca varmışım: Ortakpazar - Türkiye ilişkisi...

Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı hazırlıkları sırasında yayınladığım bir araştırmamda şu sonuca varmışım: Ortakpazar - Türkiye ilişkisi... Türkiye'nin ekonomik felsefesini, sistemini ve yöntem anlayışını (merkez planlama uygulamasını) terk etmesini zorunlu kılmaktadır. Bu zorunluluk karşısında Türkiye'ye tek yol kalmaktadır; o da, Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planını kapitalizmin daha iyi çalışmasını sağlayan bir tavsiye belgesi olarak hazırlamaktır. Bu ise kuşkusuz Türkiye'nin tarihi oluşumunun gereğinden immesi demek olacaktır. (1)

Bu sonuç üzerine DPT dışındaki tepkiler ser olmuştur, kapitalist kesimin sözcüleri Ortakpazar'ın Türkiye ekonomisine etkisinin büyüldüğünü belirtmişler, İKV'nin yetkilileri eson tren kaçıyorsa diye yazılar yazmışlar. Sanayi Odaları'nın kimi başkanları sorun önemsizdir diye yargılara varmışlardır. Ama planlar, bilimsel gereklilik sonucu, Üçüncü Plan'ı Ortakpazar olgusunu temelinde yok sayarak hazırlanmıştır.

Bu günlerde Dördüncü Beş Yıllık Plan'ın hazırlık çalışmalarına başlanacaktır. Yine Demoklesin kılıcı Türkiye'nin başında aynı yerde, daha açıkça keskinliği belirlims bir biçimde sallanmaktadır. Ama 1976'tan 1978'e önemli değişiklikler olmuştur. Birinci önemli değişiklik kapitalist kesimin bir önceki dönemden tamamen farklı olarak Ortakpazar'ın tehlikesini onlar bir görüşün içine girmesidir. Onlarda görülen bu değişimin ana nedeni kuşkusuz kendi aralarında ki iç çelişimin son beş yıl içinde keskinleşmiş olmasıdır. Ayrıca, ticari kapitalizmin yavaş yavaş sanai kapitalizmin lehine erimesi ve bu değişim hızının süratlenmesi de Ortakpazar aleyhine yit-

selemlerinin nedenini oluşturmaktadır. İkinci değişiklik, ülkenin yarısı-sömürge niteliğinin ve mevcut feodal kalıntıların Ortakpazar karşısında ortadan kaldırılmaya çalışıldığına dairdir. Bu zıtlık, sorunun çözümünün olanaksızlığı demektir: Ya Ortakpazar'ın varlığını sürdürmesi kabul edilecektir, ki o zaman planlı kalkınmanın vazgeçilecektir, ya da planlı kalkınma metodu varlığını sürdürecektir ve Ortakpazar olgusu yok faredilecektir. Bu işi denemmiş ve Üçüncü Plan Ortakpazar olgusunu temelinde yok ferdetmiştir; ama ne var ki, uygulama sırasında Ortakpazar'ın artan irtifak dış ticaret dengeğini sürüle bozmuş, ekonomi darboğazına itilmiş ve böylece Üçüncü Plan'ın «istikrar içinde kalkınma» çizgisini yok olmuştur. Bu durum karşısında Dördüncü Plan'ı Ortakpazar olgusu yokmuş çasına hazırlamak acı deneyi tekrarlanamaz. Bu acı deneyin fiyatı yüksekler. Plan belgesinin gerçekleştirilmesi belki o kadar önemli değildir; önemli olan ülkede Planlı kalkınma yapıyor düşüncesinin bir aldatmaca ola-

Bu değişiklikler karşısında yıllardır savunmasını yaptığımız şu gerçeğin anlaşılmasına başlandı: Ortakpazar ile olan ilişkimizden ötürü geri bırakılmış bir ülke durumundan kurtulmuş olanakları kısıtlıdır. Ama hâlâ anlaşılmayan husus, kurtuluş için gerekli araçlardan biri olan Plan'ı kalkınma metodunun uygulanmasının geçerliliğinin Ortakpazar yüzünden kaybolduğudur. İşte bu nedenle güncel sorun, ülkenin Dördüncü Planda Ortakpazar olgusunu nasıl ele alabileceği olacaktır.

Dördüncü plan büyük bir olasılıkla Anayasa ve ekonomi biliminin gereği olarak, Ortakpazar sistemi olan piyasa mekanizmasını Türkiye için geçerliliğinin reddiyle işe baslayacaktır. Yani Plan'

in kamu sektörüne emredicilik nitelikte değiştirilmeğeceğine göre, plan yapısı itibarıyla Ortakpazar'ın emrettiği kapitalist yapıya zıt yapıda olacaktır. Bu zıtlık, sorunun çözümünün olanaksızlığı demektir: Ya Ortakpazar'ın varlığını sürdürmesi kabul edilecektir, ki o zaman planlı kalkınmanın vazgeçilecektir, ya da planlı kalkınma metodu varlığını sürdürecektir ve Ortakpazar olgusu yok faredilecektir. Bu işi denemmiş ve Üçüncü Plan Ortakpazar olgusunu temelinde yok ferdetmiştir; ama ne var ki, uygulama sırasında Ortakpazar'ın artan irtifak dış ticaret dengeğini sürüle bozmuş, ekonomi darboğazına itilmiş ve böylece Üçüncü Plan'ın «istikrar içinde kalkınma» çizgisini yok olmuştur. Bu durum karşısında Dördüncü Plan'ı Ortakpazar olgusu yokmuş çasına hazırlamak acı deneyi tekrarlanamaz. Bu acı deneyin fiyatı yüksekler. Plan belgesinin gerçekleştirilmesi belki o kadar önemli değildir; önemli olan ülkede Planlı kalkınma yapıyor düşüncesinin bir aldatmaca ola-

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Coşkun ÜRÜNLÜ

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir

Devlet Planlama Teşkilatı: Müsteşar Müşavir